

priopćenja

GOVOR PAPE IVANA PAVLA II U GUADALAJARI RADNICIMA OKUPLJENIM NA STADIONU JALISCO 30. SIJEČNJA 1979.

Predraga braćo i sestre!
Dragi radnici i radnice!

Dolazim usred čudesnog scenarija Guadalajare, gdje se, evo, susrećemo u ime Onoga koji je želio biti poznat kao sin stolara.

Dolazim k Vama noseći u svojim očima i u svojoj duši lik Naše Gospe od Guadalupe, vaše zaštitnice, koju vi ljubite sinovskom ljubavlju, o kojoj sam se mogao uvjeriti ne samo u njezinom svetištu nego čak prolazeći ulicama i gradovima Meksika. Gdje živi Meksikanac, tamo postoji i Majka od Guadalupe. Jedan mi je gospodin rekao da su od 100 Meksikanaca 96 katolici, ali svi sto posto časte Gospu od Guadalupe.

Želio sam pohoditi vas, radničke obitelji Guadalajare i drugih mjesta u ovoj nadbiskupiji, koja se ističe svojim prianjanjem uz vjeru, svojim obiteljskim jedinstvom i svojim nastojanjem da odgovori velikim ljudskim i kršćanskim zahtjevima pravde, mira i napretka u ime Božje.

Predstavljam vam se kao brat, s radošću i ljubavlju, nakon što sam imao priliku da prođem putovima Meksika i bio svjedok ljubavi koja se ovdje iskazuje Kristu, Presvetoj Djevici i papi, hodočasniku i glasniku vjere, nade i jedinstva među ljudima.

Želim vam odmah reći da je papi drago što se mogao susresti s radnicima, s radničkim obiteljima, s kršćanskim obiteljima, koje sa svojih radnih mjesta znaju biti širitelji društvenog dobra, poštivanja, ljubavi Božje u radionici, u tvornici, u svakoj kući i na svakom mjestu.

Mislím na vas, dječaci i djevojčice, djeco radničkih obitelji, i dolazi mi na pamet lik Onoga koji se rodio usred jedne radničke obitelji, koji je

rastao u dobi, mudrosti i u milosti, koji je od svoje majke naučio vladati se kao čovjek, a u onom pravednom mužu, kojega mu je Bog dao za oca, našao je učitelja života i svakodnevnog rada. Crkva časti tu majku i tog muškarca, tog svetog radnika, koji je ujedno uzor i kao muškarac i kao radnik.

On je svojim hrapavim radničkim rukama milovao našeg Gospodina Isusa Krista i te njegove, od rada žuljevite ruke bile su isto tako spremne na dobrotu i pomoć braći u nevolji. Dopustite mi da uđem u vaše kuće, primite papu kao svoga gosta i prijatelja i utješite ga jedinstvom svojih ognjišta, obiteljskom ljubavlju, koja odmara nakon napornog dana usred uzajamne i srdačne topline, kakva je vladala i u Svetoj Obitelji. To mi govori, draga djeco i omladino, da se ozbiljno pripremljate za budućnost i zato vam ponavljam da ste vi papina nada.

Nemojte mi uskratiti radost da vas vidim kako krećete putovima koji vas vode da postanete istinski sljedbenici dobra i Kristovi prijatelji. Nemojte mi uskratiti radost da vidim da imate mnogo smisla za odgovornost u učenju, u svakom djelovanju i rasonodi. Pozvani ste da budete nositelji velikodušnosti i poštenja, da budete borci protiv nemoralna i da pripravite pravedniji i zdraviji Meksiko, sretniji za djecu Božju i za djecu Naše Majke Marije.

Vi vrlo dobro znate da su vaši roditelji svojim radom prisutni u zajedničkom nastojanju oko rasta ove nacije i u svemu onome što pomaže da blagodati suvremene civilizacije dođu do svih Meksikanaca. Budite ponosni na vaše roditelje i surađujte s njima da u vama izgrade časnu i kršćansku mladež. Neka vas prati moja ljubav i moje ohrabrenje.

Papina ljubav upućena je i prisutnim radnicama-majkama i suprugama i svima onima koji moju riječ slušaju preko sredstava za društveno priopćivanje. Kad naiđu brige i poteškoće, sjetite se tada da je Bog izabrao jednu siromašnu majku i da je ona znala i u najtežim časovima ustrajati u dobru.

Mnoge od vas rade na području raznovrsnih djelatnosti, koje se danas otvaraju ženskim sposobnostima. Mnoge su od vas oslonac brojnih obiteljskih ognjišta i stalna pomoć da bi vaš obiteljski život bio što časniji. Budite svojim stvaralačkim radom aktivne u preobražaju ovog društva. Suvremeni način života pruža ženi sve važnije mogućnosti i službe. Ponesite svoj vjerskim osjećajem prosvjetljeni doprinos svima.

Prijatelji i braćo radnici, postoji kršćansko poimanje rada, pa obiteljskog i društvenog života, koje obuhvaća velike vrednote i oslanja se na moralne kriterije i upute koje daju smjer onome koji vjeruje u Boga i u Isusa Krista, da bi se rad ostvario kao istinski poziv na preobražavanje svijeta u duhu ljubavi i služenja braći, da bi se upravo ovdje ostvarila ljudska osoba i pridonijela sve većoj humanizaciji svijeta i njegovih struktura.

Rad nije prokletstvo, nego blagoslov Boga, koji poziva čovjeka da vlada zemljom i da je preobražava, da se tako čovjekovom inteligenci-

jom i nastojanjem nastavi Božje stvaralačko djelo. Želim vam iz dubine duše i iz sveg glasa reći da me boli što nema rada za sve, da me duboko boli svaka nepravda, da me bole sukobi, ideologije mržnje i nasilja koje nisu evanđeoske i tolike rane nanose suvremenom čovječanstvu.

Kršćaninu nije dovoljno da upozorava, od njega se traži da bude pravi svjedok i pokretač pravde. Onaj tko radi ima prava koja mora zakonski braniti, ali ima i dužnosti koje mora velikodušno ispuniti. Kao kršćani pozvani ste da budete začetnici pravde i istinske slobode i povrh svega kovači društvene ljubavi. Suvremena tehnika stvara posve novu vrstu problema i ponekad donosi nezaposlenost, ali otvara i velike mogućnosti, koje zahtijevaju od radnika bolju pripremu i sve intenzivniji doprinos njegovih ljudskih sposobnosti i stvaralačke mašte. Baš zato rad ne smije biti tek puka potreba, nego ga treba shvatiti kao istinski poziv, kao Božji poziv na izgradnju novog svijeta, u kojemu će se udružiti pravda i bratstvo kao predujam Kraljevstva Božjeg, u kojemu neće biti nedostataka niti slabosti.

Rad mora biti sredstvo po kojemu će sve stvoreno biti podvrgnuto dostojanstvu ljudskog bića i Sina Božjega. Rad pruža mogućnost da se zajedno s cijelom zajednicom angažiramo bez resentimenta, bez gorčine, bez mržnje, sa sveopćom Kristovom ljubavlju, koja nikoga ne isključuje i sve obuhvaća.

Krist nam je navijestio Evanđelje, po kome znamo da je Bog ljubav, da je svima Otac i da smo svi mi braća.

Središnje otajstvo kršćanskog života, uskršnje otajstvo, usmjerava naš pogled na novo nebo i na novu zemlju. U radu mora postojati ta uskršnja mistika, po kojoj se žrtve i umor prihvaćaju s kršćanskim oduševljenjem, da bi tako pomogli da jasnije zasja novi red koji Gospodin želi i da izgradimo svijet koji će odgovarati Božjoj dobroti u skladu, ljubavi i miru.

Predragi sinovi i kćeri, molim Gospodina za sve vas, za jedinstvo i postojanost vaših obitelji, da život u vašim domovima bude uvijek radostan i potpun, da kršćanska vjera neprestano jača i odolijeva svemu onome što donosi suvremena kriza.

Crkva, kako nas je to s ljubavlju poučio Koncil, mora biti velika obitelj, u kojoj se proživljava dinamika jedinstva, života, radosti i ljubavi, kao što je to i Presveto Trojstvo.

I sam Koncil nazvao je obitelj »Malom Crkvom«. U kršćanskoj obitelji započinje evangelizatorsko djelovanje Crkve. Obitelji su prve škole vjerskog odgoja i samo ako se to kršćansko jedinstvo sačuva, bit će Crkvi moguće da ispuni svoje poslanje u društvu i unutar same Crkve.

Prijatelji i braćo, hvala vam što ste mi dali mogućnost da sudjelujem u ovom velikom susretu s radnicima, s kojima se ja tako dobro osjećam. Vi ste za papu prijatelji i drugovi. Hvala vam!

Ovaj grad Guadalajara istakao se u cijelom Meksiku pokretanjem sportskih aktivnosti, koje obiteljima pružaju fizički i duhovni razvitak, te radost zdravog duha u zdravom tijelu. Grupa nogometaša koji nas prate daju novu boju ovom našem velikom susretu. Papa blagoslivlje sve i svakoga. Neka to bude poticaj za vaš apostolski rad u velikodušnom bratskom nastojanju i sa sigurnošću da Bog radi s vama da biste izgradili ljepši, ugodniji, pravedniji, ljudskiji i kršćanskiji svijet. Amen.

Prevela *Ema Vesely*

GOVOR PAPE IVANA PAVLA II. RADNICIMA MONTERREYA 1. VELJAČE 1979.

Seljaci, činovnici i prije svega radnici Monterreya!

Hvala za sve što sam mogao čuti. Hvala za sve što mogu vidjeti. Svima i svakome pojedinome mnogo hvala! Od srca vam zahvaljujem za ovaj tako topao i srdačan prijam u vašem industrijskom gradu Monterreyu. Oko njega vi živite, oko njega razvijate svoj svakodnevni rad kojim zarađujete kruh za sebe i za svoju djecu. Ovaj je grad svjedok vaših muka i vaših težnji. On je vaše djelo i djelo vaših ruku i vaše inteligencije. U tom smislu je simbol vašeg radničkog ponosa i znak nade u novi napredak i u novi, sve humaniji život. Sretan sam što se nalazim među vama kao vaš prijatelj i brat, kao drug u radu u ovom gradu Monterreyu, koji je za Meksiko nešto slično kao Nowa Huta u mojem dalekom i dragom Krakovu. Ne zaboravljam one teške godine svjetskog rata kad sam i ja doživio izravno fizički rad, isti takav kao što je vaš, sa svim njegovim dnevnim naporom, sa svom njegovom ovisnošću, težinom i monotonijom. Dijelio sam tada nevolje radnika, njihove pravedne zahtjeve i opravdane težnje. Veoma mi je dobro poznato da rad ne smije otuđivati, da ne smije osobu učiniti promašenom, nego mora odgovarati uzvišenom dostojanstvu čovjeka. Mogu posvjedočiti jednu činjenicu: u časovima najveće kušnje poljski je narod našao u svojoj vjeri u Boga, u svojem pouzdanju u Djevicu Mariju, Majku Božju, u svojoj crkvenoj zajednici, ujedinjenoj oko njezinih pastira, svjetlo koje nadilazi tamu i nerazorivu nadu. Znam da govorim radnicima koji su svjesni da su kršćani i žele proživljavati svoje kršćanstvo svom svojom energijom i sa svim posljedicama. Zato vam se papa želi obratiti s nekoliko misli koje se odnose na vaše dostojanstvo što ga imate kao ljudi i djeca Božja. Iz tog dvostrukog izvora proizaći će svjetlo koje će dati oblik vašoj osobnoj i društvenoj egzistenciji. Zaista, ako duh Isusa Krista prebiva u nama, onda moramo biti najprije zabrinuti za sve one koji nemaju dovoljno hrane, odjeće, sredstava za život i